

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Esa Iivonen, asiantuntijalakimies

Opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämä kuulemistilaisuus 8.2.2013

Lukiokoulutuksen valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon valmistelu

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) korostaa lukiokoulutuksen roolia **laaja-alaisen yleissivistyksen antajana**. Yleissivistävyyden edellytyksenä on, että **lukiokoulutuksessa ei mennä liialliseen valinnaisuuteen**. Esimerkiksi äidinkielen, vieraiden kielten, matematiikan, luonnontieteiden ja yhteiskuntatieteiden kaikille yhteisten oppimäärien tulee olla riittävällä tasolla, jotta voidaan puhua yleissivistävästä ja monipuolisesta jatkokoulutusmahdollisuudet antavasta koulutuksesta. Yhteiskunnallisten aineiden opetuksessa tulee vahvistaa **kansalaisen oikeuksien ja velvollisuuksien opetusta, ml. perus- ja ihmisoikeuskasvatus ja elämänhallinnassa keskeiset kansalaistaidot**, kuten perustiedot oman talouden hallinnasta.

Kurssimuotoisessa lukiossa tulee **vahvistaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä**. Osallisuuden tulee olla lukioiden toimintaa ohjaavaa, läpileikkaavaa ja oppiainerajat ylittävää. Opiskelijat tulee ottaa mukaan **opetuksen ja opiskelun suunnitteluun ja heiltä tulee säännöllisesti kerätä palautetta**. Fyysisen ja psyykkisen **terveyden edistäminen** on toinen oppiainerajat ylittävä läpileikkaava teema, jota tulee vahvistaa kaikessa koulutuksessa. Opetusmenetelmien kehittämisessä tulee kiinnittää huomio **opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseen, verkko-opetuksen monipuoliseen hyödyntämiseen, oppiainerajat ylittäviin kokonaisuuksiin sekä yhteistyön lisäämiseen ympäröivän yhteiskunnan kanssa**. Oppiaineiden raja-aitoja tulee madaltaa projektimaisella työskentelyllä. Lukioiden **yhteistyötä kansalaisjärjestöjen ja yritysten kanssa tulee lisätä**.

Opinto-ohjauksella on keskeinen merkitys opiskelijan valintojen tukemisessa ja jatkokoulutukseen hakeutumisessa. **Lukiokoulutuksen ja jatkokoulutuksen välistä kuilua tulee kaventaa** lisäämällä lukioiden yhteistyötä ja yhteydenpitoa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Myös yhteistyötä ammatillisten oppilaitosten kanssa tulee lisätä mm. yhteisellä kurssitarjonnalla, esimerkkinä kotitalousoppiaine.

Tiedonhallintataidot, opiskelutaidot ja mediataidot ovat yhä keskeisemmässä asemassa kaikessa opiskelussa. **Oppimisvaikeuksia omaavien opiskelijoiden tukea** tulee parantaa lukiokoulutuksessa. Oppimisvaikeudet eivät saa olla este lukiokoulutukseen osallistumiselle. Erilaiset oppijat tulee ottaa huomioon nykyistä paremmin tukiovetusta lisäämällä ja opetusmenetelmien monipuolisuutta kehittämällä.

Lukiokoulutuksessa tulee vahvistaa yhteistyötä kotien kanssa. Vanhemmilla on mahdollisuudet tukea lukiolaista opiskelussa ja tätä vanhempien mahdollisuutta tulee edistää nykyistä paremmin.

MLL korostaa, että lukiokoulutuksen tavoitteissa ja tuntijaossa tulee huomioida **lapsen oikeuksien sopimuksessa turvatut lapsen oikeudet**. Lapsen oikeuksien sopimus on Suomessa lakina voimassa ja se koskee kaikkia alle 18-vuotiaita. Nuorten lukiokoulutuksen kannalta keskeisiä kohtia ovat erityisesti seuraavat sopimuksen periaatteet ja määräykset: **syrjimättömyys** (2 artikla), esim. **maahanmuuttajataustaisten ja romanitautistaisten opiskelijoiden osallistuminen lukiokoulutukseen, lukiokoulutuksen sosioekonominen ja alueellinen yhdenvertaisuus**; kysymys lukiokirjojen maksullisuudesta, oppimisvaikeuksista kärsivien lukiolaisten oikeus tukiovetukseen ja lukioverkon kattavuudesta; **lapsen edun ensisijaisuus** (3 artikla), **oikeus kehittymiseen** (6 artikla); **lapsen näkemysten**

kunnioittaminen (12 artikla); **lapsen oikeus saada koulutusta** (28 artikla); **koulutuksen päämäärät** (29 artikla), mm. oikeus ihmisoikeuskasvatukseen.